

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне інструментальне мистецтво”
(Духові інструменти)

Київ – 2005

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних
закладів культури і мистецтв

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне інструментальне мистецтво”
(духові інструменти)

2005

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–II рівнів акредитації, – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 8 с.

Укладач:	П. Й. Безвугляк – викладач вищої категорії циклової комісії духових інструментів Тульчинського училища культури
Рецензенти:	В. Волошин – голова циклової комісії духових інструментів Київського обласного училища культури і мистецтв В. Й. Грабовський – голова циклової комісії духових інструментів Житомирського училища культури і мистецтв ім. І. Огієнка
Відповідальний за випуск	Т. Ф. Стронько
Редактор	Є. Д. Колесник

Підписано до друку 02.12.05 р. Гарнітура Times
Формат 60×84_{1/16}. Папір офсетний. Друк офсетний.
Обл.-вид. арк. 0,5. Наклад 100 прим.

Видавництво «Нова Книга» м. Вінниця, вул. Стеценка, 46/85
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №103 від 30.06.2000 р.
Тел. (0432)52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81
E-mail: newbook1@vinnitsa.com
www.novaknyha.com.ua

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2005

Пояснювальна записка

Програма з предмету “Навчальна практика зі спеціалізації” розрахована на студентів училищ культури. Метою навчання даної дисципліни в училищах культури і мистецтв є підготовка кваліфікованих фахівців та ансамблів. “Навчальна практика зі спеціалізації” є однією з профільюючих дисциплін, оскільки вона сприяє практичному закріпленню раніше здобутих знань та навичок з дисциплін: спеціальний музичний інструмент, вивчення духових інструментів та методика гри на них, диригування та читання партитур, інструментознавство та основи інструментовки, клас ансамблю.

Заняття з навчальної практики зі спеціалізації проводиться в навчальних позашкільних та культурно-дозвіллевих закладах, які мають колектив та необхідну матеріальну базу для роботи оркестру (ансамблю) духових інструментів.

Це не виключає можливості проведення занять із студентами училищ культури молодших курсів. Перевагу потрібно надати тим навчальним або культурно-дозвіллевим закладам, де приділяється значна увага розвитку духового інструментального та фольклорного мистецтва, працюють фольклорні ансамблі, оскільки держава зацікавлена у вивченні, збереженні та розповсюдженні національної культури. Мета курсу – формування професійних умінь та навичок майбутнього фахівця – організатора культурно-дозвіллевої діяльності, керівника самодіяльного колективу духових інструментів.

Завдання курсу

1. Надати можливість закріплення теоретичних знань, умінь та практичних навичок, набутих студентами в процесі вивчення спеціальних дисциплін циклу.
2. Ознайомити практикантів з роботою аматорських і професійних оркестрів та ансамблів духових інструментів даного регіону.
3. Розвивати організаторські здібності та творчу ініціативу майбутніх керівників колективів.
4. Дати студентам знання та практичні навички з навчально-виховної та творчої роботи в колективі.

5. Сприяти засвоєнню навчального та концертного репертуару оркестрів (ансамблів) духових інструментів.
6. Дати основи планування навчально-виховної роботи колективу.

Розподіл годин за семестрами

курс	семестр	Кількість тижнів	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на семестр	сам. під-ка	Форма контролю
III	V	16	2	32	20	Підсумкова оцінка
III	VI	21	2	42	27	Підсумкова оцінка
IV	VII	16	2	32	20	Залік
IV	VIII	14	2	28	15	Підсумкова оцінка
				134	82	
Всього: 216 год.						

Курс розрахований на 134 години. За навчальним планом VI та VIII семестри затверджуються підсумковою оцінкою. В кінці V та VII семестрів проводяться контрольні перевірочні уроки за рахунок навчальних годин в присутності 2-х–3-х викладачів циклової комісії духових інструментів.

III курс V семестр

Мета та основні завдання курсу.

Специфіка організації та проведення занять з навчальної практики, визначення обсягу роботи студентів-практикантів. Щоденник занять, вимоги до його ведення.

Основні умови організації оркестрового колективу (ансамблевого колективу) духових інструментів.

Інструментальний склад. Режим роботи. Планування та облік роботи.

Загальні правила ведення журналу обліку та планування роботи колективу.

Особливості роботи з аматорськими та професійними оркестрами (ансамблями) духових інструментів. Відвідання двох-трьох колективів з метою ознайомлення з історією їх створення, якісним складом, формами та методами репетиційної роботи, репертуаром, плануванням роботи в колективі, художньо-виконавським напрямком.

Відвідання двох-трьох концертних виступів оркестрів та ансамблів духових інструментів з подальшим обговоренням та анотацією (історична довідка про колектив, інструментальний склад, репертуар).

Самостійна робота студента-практиканта:

Підбір матеріалу для проведення заходів на мистецтвознавчі теми: (круглий стіл, бесіди, лекції, дискусії, вечори-портрети, музичний ринг).

Виготовлення наочності.

Робота над партитурою (диригентський виконавський план).

Написання оркестрових партитур. Планування навчального часу.

Підбір унісонних оркестрових вправ.

Вимоги до контрольного заняття:

1. Подати:

- партитуру для початкового оркестру та оркестрові партії;
- аналіз відвіданих репетицій та конкретних виступів оркестрів духових інструментів;
- журнал обліку роботи з колективом;
- зошит з вправами для унісонного виконання в оркестрі.

2. Відповісти на теоретичні питання в обсязі вивчених тем.

3. Продиригувати оркестром (ансамблем) вивчений твір, написаний у простій формі.

III курс VI семестр

Заняття у цьому семестрі спрямовані на практичне закріплення теоретичних знань з організації навчально-репетиційного процесу.

Теми семестру

1. Форми та методи роботи з організації музичного колективу.
2. Індивідуальне заняття, його різновиди, методика проведення індивідуального заняття.

3. Організація та проведення групових репетицій, загальна репетиція, її типи та завдання.
4. Планування роботи, оцінка знань.
5. Оркестрові вправи. Зв'язок вправ з репертуаром оркестру.
6. Підготовка музичного твору до концертного виконання.

Самостійна робота студента-практиканта:

1. Підбір матеріалу для проведення бесід на теми музично-естетичного виховання.
2. Вивчення нотної та методичної літератури для роботи з оркестром (ансамблем) духових інструментів.
3. Складання плану проведення індивідуальних та групових занять.
4. Підготовка партитури та написання оркестрових партій.

Вимоги до контрольного заняття:

1. Взяти участь у концертному виступі в якості диригента.
2. Відповісти на теоретичні питання в обсязі вивчених тем.
3. Подати:
 - партитуру і оркестрові партії твору, підготовленого до концертного виступу;
 - текст бесіди;
 - репертуарний план та список нотної літератури для початкового оркестру.

IV курс VII семестр

В цьому семестрі йде подальше удосконалення отриманих знань, умінь та навичок роботи з колективом.

Особливу увагу слід приділити методиці проведення занять з колективом, накопленню навчального та концертного репертуару для переддипломної практики зі спеціалізації та майбутньої роботи кожного студента.

Теми семестру.

1. Методика проведення занять з колективом:
 - а) виявлення музично-виконавських умінь та навичок учасників колективу;

- б) визначення інструментів, на яких гратимуть учасники колективу;
 - в) аналіз репертуару.
2. Виховання майстерності оркестрової гри:
 - а) виявлення ідейно-художнього змісту твору;
 - б) досягнення виконавського ансамблю (темпова, ритмічна, агогічна і динамічна злагодженість у групах та в оркестрі взагалі).
3. Основні принципи складання репертуарного плану оркестру (ансамблю) духових інструментів, його узгодження з представником закладу культури.
4. Підготовка оркестру до концертних виступів:
 - а) планування концертних виступів;
 - б) форма концертної діяльності;
 - в) дисципліна, сценічна культура;
 - г) роль диригента в концертному виступі;
 - д) аналіз концертного виступу.

Самостійна робота студента-практиканта:

1. Копіювання партитур для оркестру та ансамблю духових інструментів.
2. Складання репертуару оркестрового колективу.
3. Підготовка до репетицій оркестру (ансамблю); написання оркестрових партій, визначення складних місць для виконання.
4. Підбір тематичного матеріалу для проведення бесід з учасниками колективу.
5. Знайомство з навчальною та методичною літературою.

Вимоги до контрольного заняття:

1. Взяти участь у концертному виступі в якості диригента.
2. Відповісти на теоретичні питання в обсязі вивчених тем.
3. Подати:
 - партитуру і оркестрові партії виконаного твору;
 - репертуар для концертного виконання; програму підготовленого концерту;
 - текст інформаційних та конкурсних форм (бесіда, дискусія, вечір портрет та інші).

IV курс VIII семестр

У цьому семестрі увагу слід звернути на практичне застосування знань та навичок, набутих у попередніх семестрах із фахових дисциплін.

Теми семестру

1. Конструювання основних варіантів складу навчальних оркестрів (ансамблів) з урахуванням регіону.
2. Організація та підготовка відкритого уроку.
3. Головні завдання керівника в формуванні творчого колективу.

Самостійна робота студента-практиканта:

1. Складання плану проведення групових та загально-оркестрових репетицій.
2. Підбір репертуару для початкового оркестру духових інструментів.
3. Підготовка інструментального твору, виходячи зі складу оркестру (ансамблю) існуючого на даній базі практики.
4. Копіювання партитур та написання оркестрових партій.

Вимоги до контрольного заняття:

1. Продиригувати у концертному заході твори власної інструментовки.
2. Відповісти на теоретичні запитання в обсязі вивчених тем.
3. Подати:
 - партитуру самостійно інструментованого твору;
 - оркестрові партії;
 - план-конспект відкритого уроку;
 - репертуар оркестрового колективу.

Використана література

1. *Д. Свечков.* Духовий оркестр. Видавництво "Музика". – Москва, 1977.
2. *М. Терлецький.* Методика роботи з духовим оркестром. Видавництво "Перспектива". – Рівне, 2000.
3. *С. Розанов.* Основи методики виконання гри на духових інструментах. Музика. – Москва, 1935.
4. *Ю. Усов.* "Методичні записи по питанням музичної освіти". – Москва, 1966.